

ACC. N:R **M. 10559** : 1-18.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Småland*
Härad: *Lunnerbo*
Socken: *Skinneröd*
Uppteckningsår: *1948*
Upptecknat av: *Edla Jonasson*
Adress: *Trälshult pl. 3, Knäred*
Berättat av:
Född år *1892* i *Skinneröd*

Jordbrukets binäringar.

s. 1-18. LU F. 61.

Tekning. s. 4a.

I fjärde delen av 18. hundralet
 ja man må säga hela, var pen-
 ningarna som den fjärdelkända
 befolkningen kunde behålla på
 jord- och kreatursbeskåtsel inte
 mindre. Då dåremot de som ägde
 skogar vara mycke så att säga
 bättre lottade. Uti min Håfars-
 gård vilken var en riktig skogs-
 gård. Blägnade vistar fullt ner-
 från Hellsingbärgs för att bränna
 aska. Tidigt på hästen kom en
 eller 2 så kallade "belle män" dessa
 ackedade med Håfars och när-
 boende som ägde stora och på
 att säga fulla bakar "bäke"
 för de som vara saka och någa-
 lunda grenfria "grämlåra"

betaldes mycke bättre utav
staverhuggarna, sådana vilka
utav boken för hand hugga
staver till kunnar fjäddingar
ättingar och dylikt. Som sagt
"askekungarna" kunde använda
att men ett villkar det måste
vara ganska stora, särskilt
stora stockar skulle behövas
för att därav lägga "vallen"
så kallades själva battnen
på där som asken vällades
Var som köpet var fastställt
på hård kanten medan jorden
ännu var bar, ~~den~~ Marken
måste vara bar för annars
var det ju nästan omöjligt
för askekungarna att bestämma

var som vållarna skulle läggas
Men när detta var utstatat
och den som sålt fått lite
penningar var det klart.
Men på nyåret ja då komma
flera vana askevällare dit
för att lägga arbetet några
utaf folket här omkring i unga
arbet med att hugga och stä-
pa från lakestockarna samt
de "geäpsta" stäplingarna. Så
fort gick arbetet till spinnemat
vårpudagen. Under tiden ha-
de det varit känt nere i från
stämna till Helsingborg och Malmö
och hämtat lassris med aske
någon gång var själva as-
kekungen med, och då pågick

denne medfara iklagt med brän-
 vin, ja den dagen arbetades ej
 något nämnet. Då Mafar gärd
 (vilken bar namnet Lulegård)
 det var panna namn än i dag
 fast nu äges gården utav ver-
 keshandlars försam i försam
 soltafta. I var slat, med rym-
 tig mangädrbyggad, plågade
 askevallarna. De där lekarn
 är från år. Så var det andra
 vilka brände "karrolja" denna
 tillnämades utav byns näver
 men endast utav den så kallade
 små näver. Det vill säga
 de näver stycke vilka ej hade
 ett något mindre mått de gde ju
 ej att använda till baktäck-
 ring

"karrolja" (kyrka)

man den så kallade mindre
nåven tillväckades ju en mängd
andra saker, som smiddes
"båter" o. d. y. "sätan eller sater"
vad är det för någonting, ja det
är en ring av bjäcknåver
dessa ringar vara både mindre
och större i diameter, och an-
vändes till att lägga in under
de större kapparkittlarna
för att skydda dessa för ~~skot-~~
lucklar, samt att skydda
för all förorening under
kittlen så och till att kittlen
kunde stå stadigt detta kan
ju ej annars färriga då de
är skåliga i botten men nu
för tiden vet man ej om något

Sådan, men planlejtat.
Sägat mera om "larsaljan" såda
allt fins väl än i dag att få
köpa? Där den brändes här i
Härnösand i fjernad så gån-
de man ungefär som då man
brände tjäa i mindre skala
man tog en utaru de alla
stärsta feta gyltaerna larsa lym-
de ju åtskilliga liter. En sådan
sattes alldeles full utaru fäsk
närer, Sedan lades gyltan
på en större flat sten med
batt men upp. så hade man
en "pipa" denna var som ett
kalut där detta lades med den
runda delen upps emat näver
på så sätt kunde ju aljan

runna ut, i ett hål käll som
var placerat på marken,
Men runt omkring greben och
där sået låg till mids. man
"klona" såta mycket väl med
ter bruk. Får det finns ju knapp-
part något som är lätt an-
dare än rorsaljan, där en ett
hålsätt "brinner som rorsalja"
Så sytade en del med kalning.
Detta var ett arbete som man
måste vara kunnig med. Men
ej nog hämed för by Skogsnu-
man och sådan snickknytt kun-
de lätt modelst sina konser
färde alla allt. Den allra älska
medjan här på orten var
i lundskogar denna skogtill-
här

N:VIII

ACC. NR M. 10559:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

numera Heimseyds stam! Präst-
gården; här bodde smeden och
hans familj redan på Drattning-
Krestinas tid, och än i dag kan
man se att det varit en smedja
där. Sägner berättar att denne
smed plågade ska Drattningens
häst, denne skulle ju lägga
skarna bakom på, Men på
Granet en plats ej långt ifrån
den andra smedjan ut hems
för ligger den övergivna
smedja. Man sade att den siste
smeden där hette Gustav
denne tillverkade både här
heckor så kallade "Läckarna"
Färet fick han i från Kalmar
utbänderna som kände ut med

bräder och plank, Fattigdomen
var stor, Mammor plågade tala
om en smed, som var så fattig
att han ej hade något annat
till sig blötblåsan, än sin gum-
mas skinkal, Han plågade
säga när någon kom för att
vilja vara smitt något, Du
för vänta tills man kommer
kom så att jag får hennes
"skinskärt" Där i hålet skogen
vara några gånger ganska påtän-
gande, En gammal Laldat
benkade kunna skuta ända
upp till 5 stycken vargar på
en enda vinter Detta tillgick
så på hånden "pyren Grevan"
blan en ganska stor bräda

gubben Dal så petade han lät
rypp dären till stugan vege-
na vilka var mycke hungrig-
ga yinga fram för att se på
eldskenet. Gubben passade på
att skuta, man sade ja Dal
han kan jarse, han har ju sitt
"kransmuskedunder".

En hemsläjt barn var mycke
lönande var tillveckning av
"ripar" sefar pådana användes
så att säga utom alla, far an-
det an var bara en fattig
backsbugasittare så måste
ju husken vara en "ripar" by
sådan måste man ju själv
källa sig med när som man
kom till bonden för att läsa

här, Anders Johan i Långkult
var den färdige som gjorde rivor
här i Hinneröd, att ifrån den
"halde" "rincepärer" intill det siste
på skapet vilket till sist mår-
de skuras med ej alt för gäst
sundysapper, sen så dant fanns
att kapa, innan dess använd-
des en liten glasbit för att
göra skapet riktigt slätt
och fint, gjordes helt och hållet
för hand. Det var inte bara
Anders Johan själv, utan hela
hans familj, för så snart barnen
bleva så stora så de kunde något
litet så var det ju ett lätt arbete,
vilket inte fördrade så stora kraf-
ter, som sagt alla hjälptes åt

Den "revers" nu med skulle vara
 absolut "knaggfritt" kvist rent
 lake till skäppen skulle vara
 "svakt" det vill säga sådant
 "spott" mycket fukt. Den ej var
 någon kända uti; Med detta
 var bara bra ty sådant käm-
 last bräd var ju mycket bil-
 ligare, varför kämlast ja
 brädden på såden är ju det
 så att säga laste eller myn-
 kast och de leffans skuff
 måste vara ganska mjuk
 om det finns kända partare
 och mjukare om vaktanhet
 ja ett sådant litet rivskap
 är oduktigt för det avsätter
 "spindlar" "spindlar" vilka lätt
 drängde in i handgryppet

Sedan när som lepsarna voro färdiga lades de uti kumturs 5 till 10 st. och fanns på Pommaren till hästhusen var i gång, för Kattarina så hotade Anders Johans hustru omkring på marknader och torgdagar. reenfär hustrun gavs sig åstad och märk däfär att Anders Johan saknade all ansefärdiga, man påtågade. Säg a. Don han när man frågade efter priset mycket "lävligt" så att låå de "dägg" vet ja inte. "fråga" fråga man. Men Kattarina se hur var ett punkt mer mod. luter i. Men det var färr. numera går det inte att pågå faderna reffar nu är marken upp-

N: XIV.

ACC. NR M. 10559: 14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

adlad, och man kör med
häst och stupsoppor men får
då man måste köra över
alla mader och marder med
hå och säpa. Men en god del
folk i överflöd för en ringa
daglön, så har jag haft
hå många många veckor
för 75 öre om dagen räknat
från kl. 6 på morgonen till
solen nogång, ja solen var den
som bestämde när som dagen
var slut, ej klackan.

Teågå N: 61

Uti gängna sidor dyglade man
ganska mycket med så kallade
binärningar. Fast skulle man
se på inkamsterna från dörren
eller jorden och beaktas skat-
tel, så fick man nog de egent-
liga røde pengarna från arbetet
med så många olika slag bland
både den manliga såväl som
kvinliga hemblädder. För att
nämna en utav de bästa för
kvinnornas del så var det väve-
ning av vadmal vilket här
på arken uppköptes av en kring-
resande, i dagligt tal kallad
för "Bäråsaren" han köpte det
färdiga vadnalet vilket då

för tiden användes till kläder åt
Krigsfalket. För min vilkens fadder
i Klareds försam. år 1851, han var
möbelsnickare och än i dag är
det många av hans möbler
i bruk. jag säger utan skryt
att snickare Estlandsans möbler
vara berömda vida omkring.
För var noga med verket det
dugde ej vad som helst, för det
mesta tog han sitt verk från
Ekön, vilket än i dag är mycket
uppskattat på marknaden för
verk. För köpte ofta på kra-
marauktionerna, låt användas
själva, för slakterna vara såga-
de skulle verket staplas regnet
så att det ej blev skadigt eller
ringt

ej heller fick det ligga och bliva
vårt och taet om vartannat
för då blev det blått, sådana
bränder dugde ej till Mötelet,
men till "vika kammare" åt
de döda, sådana gjorde far
i mängd, vill nämna lite
om arbetet på dessa i yngre
dagar, var som själva kistan
var färdig ja då skulle denna
stuckas svart, vatten lin kim-
rök vara ingi den denna till denna
sedan färdig var till 2 gånger
bevandade vem den döda var
sedan skulle det översta på
locket stå, detta bestod av
stenkol vilka vara på onderstag-
na med en hammare.

sedan räckta des det fina stof-
 fet bort likaså det gläpsta
 det dugde ej heller som hälet
 Men ej nog härmed var det
 en yngre och utav lite fär-
 männae ja då måste det
 liksom ståas en vit sand
 på båda sidorna av locket
 denna vita strässel tillaga-
 des utav vit glanssten så-
 dan finns här i Småland
 men att slå "borta" isändert
 denna sten och räckta den
 samma till den rätta glans-
 locken var ej så lätt. Priset
 på dessa kistor blevo något
 dyrare, en dyelig betingade
 en 10 å 12 kränor de enkla
 8 kr st